

ЦІЛЬОВА ПРОГРАМА

«ПРОФІЛАКТИКА
РАКУ ШИЙКИ МАТКИ
ШЛЯХОМ ВАКЦИНАЦІЇ
ДІВЧАТ ВІКОМ 12-16 РОКІВ
НА 2021-2025 РОКИ»

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Онкологічні захворювання викликають у суспільстві найбільшу схвильованість та панічні очікування, що пов'язано з швидкістю протікання клінічної картини раку, високим рівне інвалідності та смертності в онкології. Злоякісні новоутворення спричиняють значне навантаження на охорону здоров'я міста, викликаючи значну інвалідизацію серед працездатного населення та високий рівень смертності.

Основним чинником, що продовжує негативно впливати на стан репродуктивного та статевого здоров'я жіночого населення є тенденція до зростання рівня захворюваності на злоякісні новоутворення.

У структурі усіх злоякісних захворювань у 2020 році як і в цілому по Україні так і в місті Рівному левову частку хворих складають жінки (м. Рівне - 60,8 %, Україна - 52,5 %). Серед усіх злоякісних захворювань жіночого населення міста, частка раку шийки матки складає 5,3 %, в той час як по Україні цей показник становить 5,7 %.

Рак шийки матки займає друге місце по поширеності серед онкологічних захворювань у жінок, поступаючись лише раку молочної залози, та є однією з основних причин смерті. Онкологічна патологія шийки матки призводить до втрати значної кількості молодих жінок, які не реалізували свою репродуктивну функцію. Так, у 2019 році діагностовано рак шийки матки у занедбаній стадії захворювання у 21,4 % рівнянок з даною патологією, у 2020 році – у 23,8 % рівнянок з раком шийки матки. Також щорічно при онкоцитологічному дослідженні у третини жінок дітородного віку виявляються фонові запальні захворювання, а у 5 % випадків – передонкопатологія шийки матки.

Для збереження репродуктивного здоров'я населення Рівненської територіальної громади важливим елементом є випередження виникнення раку шийки матки серед жіночого населення до 30 років. Однак в м. Рівному у 2020 році зареєстровано 4 випадки захворювання у віковій категорії 30 років, що становить 19,0 % серед усіх вперше виявлених хворих з даною патологією.

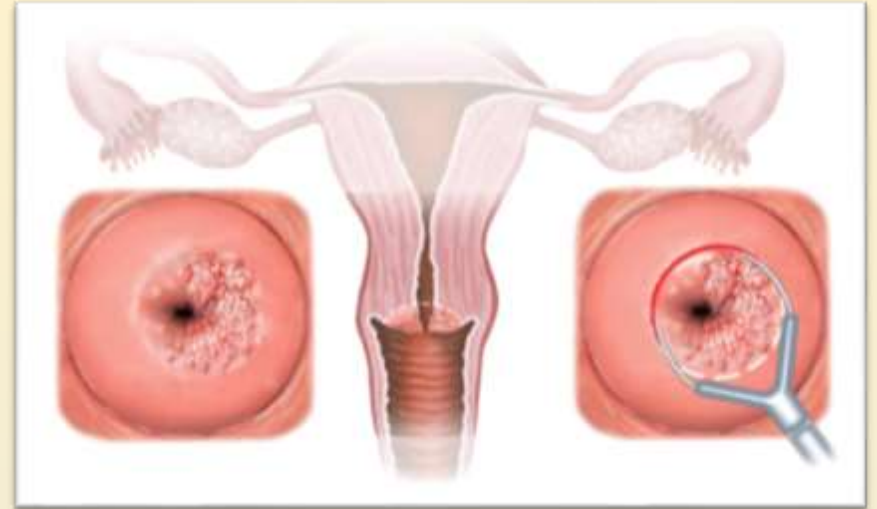
Питома вага дівчат віком 20-24 роки серед хворих на рак шийки матки складає по Україні близько 0,5 %, в місті Рівному випадки захворювань протягом 2 років не фіксувались.

Показник смертності від раку шийки матки за 2020 рік в м. Рівне складає 2,5 на 100 тис. населення (по Україні - 7,8). Як бачимо, показник смертності від раку шийки матки в Україні та і в місті Рівне є невтішним.

ВООЗ прогнозує до 2030 року зростання на 27 % показника смертності від раку шийки матки.

Причиною раку шийки матки є **вірус папіломи людини** (далі - ВПЛ), інфекція, що передається статевим шляхом.

Інфекція, спричинена вірусом папіломи людини, вважається найрозповсюдженішим захворюванням, яке передається статевим шляхом і є значущою епідеміологічною проблемою в усьому світі.

Тривала персистенція онкогенних штамів ВПЛ веде до розвитку раку шийки матки, а також може спричиняти рак статевих органів. У Європі щороку діагностується близько 60 тисяч випадків раку шийки матки, а частота передракових станів (дисплазії тяжкого ступеня) – у два рази вища.

Дослідження проведені у багатьох країнах світу, дали змогу констатувати, що однією із найчастіших причин виникнення раку шийки матки є вірус папіломи людини, яким інфіковано 80 % жінок 25-45 річного віку.

Протягом останніх 15 років у США та країнах Євросоюзу заходи з профілактики раку шийки матки складаються з 2-х етапів, а саме: вакцинації дівчаток 9-18 років та молодих жінок вакциною проти вірусу папіломи людини та регулярного цитологічного скринінгу жінок після 18 років. Розроблену вченими вакцину від вірусу папіломи людини зареєстровано більш ніж у 100 країнах світу, у 20 країнах (у т.ч. США) – включено до національних календарів щеплень.

Вакцина захищає від інфікування 4 найбільш небезпечними типами вірусу папіломи людини (6, 11, 16, 18), завдяки чому попереджує виникнення пов'язаних з цими вірусами онкологічних захворювань та є на теперішній час найбільш ефективним засобом профілактики цього захворювання.

Основним профілактичним заходом раку шийки матки є проведення дівчаткам у віці 12-16 років вакцинації проти захворювань, що спричиняються вірусом папіломи людини та скринінг цитологічного дослідження жіночого населення.

За даними ВООЗ тільки одна доза вакцини проти вірусу папіломи людини забезпечує майже 50 % захисту від цервікальних уражень високого ступеня - ті, які з найбільшою ймовірністю можуть стати злоякісними, а дві дози - на 75 %.

Відповідно до Національного Календаря профілактичних щеплень (Наказ МОЗ України від 11.08.2014 року № 551) в Україні щеплення від вірусу папіломи людини є рекомендованим і проводиться за рахунок місцевих бюджетів) чи власних коштів громадян.

Враховуючи епідеміологічну настороженість щодо негативної тенденції зростання рівня захворюваності на рак шийки матки серед репродуктивного жіночого населення, є необхідним проведення профілактичних щеплень дівчаток віком 12-16 років. Дівчатка віком 12-16 років – в Рівненській територіальній громаді **6334 осіб**.

Проведення щеплень забезпечить створення популяційного імунітету та зведення до мінімуму рівня захворювання на рак шийки матки.

За даними ВООЗ за допомогою вакцини проти ВПЛ уже вдалося досягти наступних результатів:

- ✓ серед дівчат-підлітків інфікування ВПЛ зменшилося на 86 %;
- ✓ серед молодих жінок кількість інфікувань ВПЛ зменшилося на 71 %;
- ✓ серед вакцинованих жінок відсоток передракових захворювань шийки матки, спричинених типами ВПЛ, що спричиняють рак шийки матки, впав на 40 %.

II. МЕТА ПРОГРАМИ

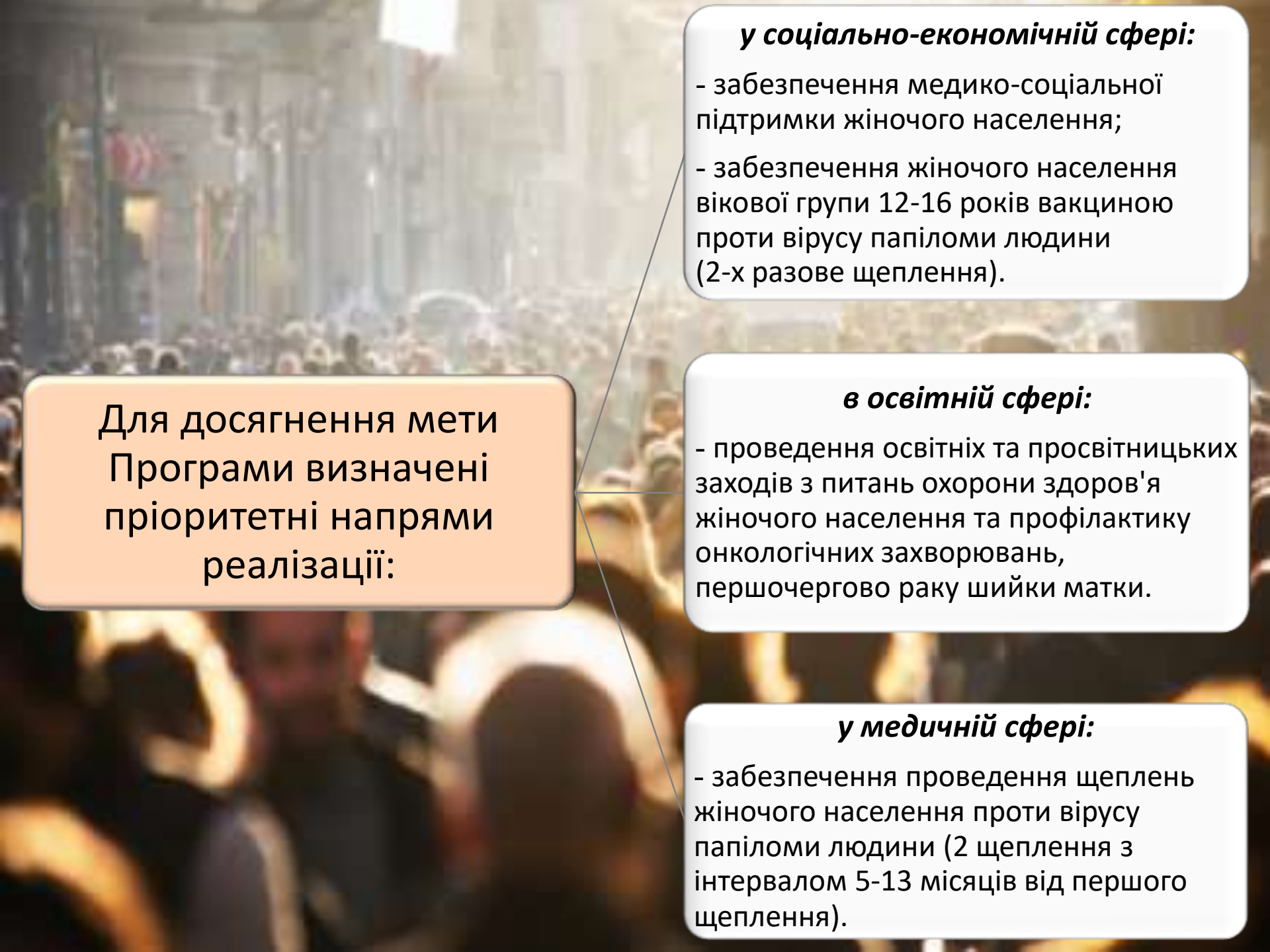

Метою Програми є зміцнення репродуктивного здоров'я жіночого населення, як важливої складової загального здоров'я, вплив на демографічну ситуацію, запровадження превентивних заходів у боротьбі з онкопатологією та зменшення рівня захворюваності на рак шийки матки.

ІІІ. ЗАВДАННЯ ТА ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ ПРОГРАМИ

Основні завдання Програми:

- формування регіональної політики щодо збереження репродуктивного здоров'я жіночого населення;
- створення рівня популяційного імунітету жіночого населення Рівненської територіальної громади шляхом профілактичних щеплень проти ВПЛ для запобігання виникнення раку шийки матки;
- зниження рівня захворюваності жінок на рак шийки матки.

Для досягнення мети
Програми визначені
пріоритетні напрями
реалізації:

у соціально-економічній сфері:

- забезпечення медико-соціальної підтримки жіночого населення;
- забезпечення жіночого населення вікової групи 12-16 років вакциною проти вірусу папіломи людини (2-х разове щеплення).

в освітній сфері:

- проведення освітніх та просвітницьких заходів з питань охорони здоров'я жіночого населення та профілактику онкологічних захворювань, першочергово раку шийки матки.

у медичній сфері:

- забезпечення проведення щеплень жіночого населення проти вірусу папіломи людини (2 щеплення з інтервалом 5-13 місяців від першого щеплення).

IV. ЗАХОДИ ПРОГРАМИ

1. Проведення щеплень проти ВПЛ цільовій групі жіночого населення.	Термін виконання: 2021 – 2025 рр. Відповідальні: КНП – ЗОЗ м. Рівне
2. Залучення засобів масової інформації (газети, теле-, радіомовлення, Інтернет видання, соціальні мережі) до інформування населення з питань пропаганди здорового способу життя та профілактики раку шийки матки.	Термін виконання: 2021 – 2025 рр. Відповідальні: УОЗ м. Рівне, КНП – ЗОЗ м. Рівне

Заходи для втілення поставленої мети розроблені відповідно до принципів доказової медицини і пов'язані з аналізом ефективності впровадження сучасних технологій у провідних країнах світу.

Підраховано, що оцінюваний довготерміновий ефект від вакцинацій проти ВПЛ за 15-20 років призведе до зменшення смертності від РШМ майже на 70 %. Крім того, додатковий економічний ефект від вакцинації для системи охорони здоров'я полягає в зменшенні кількості біопсій та інших інвазивних процедур для підтвердження аномальних результатів мазків.

Рутинна імунізація проти ВПЛ рекомендована для дівчаток віком 9-12 років. Ця вакцинація також рекомендована для дівчаток віком від 13 до 18 років, які не були вакциновані в минулому або мають завершити курс вакцинації. Ідеальним є проведення вакцинації до початку статевого життя, так як потенційний ефект вакцини зменшується із зростанням кількості статевих партнерів.

Одночасно передбачається необхідність проведення інформаційно-просвітницької роботи серед медиків (педіатрів, гінекологів, сімейних лікарів) та населення щодо важливості захисту від ВПЛ за допомогою вакцинації. Це збільшить прихильність пацієнтів до вакцинації та в більш довгостроковій перспективі сформує прошарок людей у суспільстві, готових вакцинуватися проти ВПЛ за власні кошти.

ПЕРЕЛІК ЗАХОДІВ ТА ОБСЯГИ ФІНАНСУВАННЯ ПРОГРАМИ ПРОФІЛАКТИКИ РАКУ ШИЙКИ МАТКИ ШЛЯХОМ ВАКЦИНАЦІЇ ДІВЧАТ ВІКОМ 12-16 РОКІВ НА 2021-2025 РОКИ

№ пор.	Назва напрямку діяльності	Перелік заходів програми	Строк виконання заходу	Виконавці	Джерело фінансу- вання	Орієнтовні обсяги фінансу- вання	Очікуваний результат
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Вакцинація проти раку шийки матки	Придбання вакцини від раку шийки матки для щеплення дівчаток 12-16 років	2021-2025 рр.	Заклади охорони здоров'я міста - комунальні некомерційні підприємства	Кошти місцевого бюджету	В межах бюджетних призначень	Зниження рівня онкологічної захворюваності

V. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ПРОГРАМИ

Виконання Програми дасть змогу:

- ✓ покращення спеціалізованої комплексної профілактики розвитку захворювань;
- ✓ збереження репродуктивного та статевого здоров'я населення Рівненської територіальної громади;
- ✓ підвищення демографічної ситуації;
- ✓ зниження рівня захворюваності на рак шийки матки жіночого населення в Рівненській територіальній громаді;
- ✓ зниження рівня загальної та первинної інвалідності;
- ✓ зниження рівня первинної інвалідності зумовленої онкопатологією серед жіночого населення працездатного віку;
- ✓ зниження рівня загальної смертності від раку шийки матки;
- ✓ підвищення рівня імунізації населення;
- ✓ підвищення середньої тривалості та якості життя населення Рівненської територіальної громади.

VI. ОБСЯГИ ТА ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ПРОГРАМИ

Фінансування заходів Програми
здійснюватиметься:

- 1) за рахунок коштів міського бюджету в межах наявних фінансових ресурсів;
- 2) з інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

Орієнтований обсяг фінансування Програми –
1 000 000 грн.

VII. КООРДИНАЦІЯ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ХОДОМ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Виконання цієї Програми забезпечується виконавцями Програми. Координація діяльності щодо виконання заходів Програми покладена на Управління охорони здоров'я виконавчого комітету Рівненської міської ради.

За результатами аналізу виконання програмних заходів з урахуванням загальної соціально-економічної ситуації в місті та змін зовнішніх умов, що можуть настати в ході реалізації Програми, допускається коригування заходів Програми. Впродовж строку виконання Програми можуть вноситися зміни і доповнення з метою дотримання диференційованого підходу до виконання основних заходів.

Основними функціями Управління охорони здоров'я виконавчого комітету Рівненської міської ради в частині виконання заходів Програми та контролю є:

- координація виконання заходів Програми;
- організація моніторингу реалізації заходів Програми;
- аналіз виконання програмних заходів;
- у разі необхідності – підготовка пропозицій щодо внесення змін і доповнень до Програми та їх обґрунтування.

Дякую за увагу!

